Stockholms kommun
utbf.gy@edu.stockholm.se



# Beslut

## efter kvalitetsgranskning av gymnasieskolors åtgärder vid fusk gällande Spånga Gymnasium med Stockholms kommun som huvudman

## Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Spånga Gymnasium med Stockholms kommun som huvudman avseende kvaliteten i skolenhetens åtgärder vid fusk. Granskningens syfte är att granska kvaliteten i gymnasieskolors arbete med och beredskap för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av måluppfyllelse och kunskaper.

Följande frågeställningar ingår i granskningen:

**1.** I vilken utsträckning leder och samordnar rektorn skolans arbete för att lärarna ska ha förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?

**2.** I vilken utsträckning har lärarna beredskap och arbetssätt för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Kvalitetskriterierna finns i bilaga 1. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: hög kvalitet, i flera delar men utvecklingsområden finns eller låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att verksamheten uppfyller kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen. I bilaga 3 finns granskningens författningsstöd. I denna granskning använder Skolinspektionen begreppet ”vilseledande” som synonym till begreppet ”fusk”.

## Beslut

**Rektorns ledning och samordning av arbetet för att lärarna ska ha förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper**

Spånga Gymnasium uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen gör en samlad bedömning att rektorns ledning och samordning av arbetet med åtgärder vid fusk **i låg utsträckning** ger lärarna förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper.

Rektorn behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande delar:

- Verka för att lärarna såväl enskilt som i samverkan med varandra har tid och förutsättningar att arbeta med att stärka sin beredskap i att motverka och upptäcka vilseledande.

- Ge lärarna utökade möjligheter att utveckla sin kompetens att motverka och upptäcka fusk och otillåten AI-användning vid bedömningssituationer.
- Verka för att det finns samordnad information om fusk vid bedömningssituationer, att lärarna utgår från gemensamma förhållnings- och arbetssätt samt att lärarna aktivt informerar eleverna om skolans förhållningssätt gällande fusk och otillåten AI-användning.

**Lärarnas beredskap och arbetssätt för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper**

Spånga Gymnasium uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen gör en samlad bedömning att lärarnas arbete med åtgärder vid fusk **i hög utsträckning** ger dem beredskap för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper.

**Uppföljning**

Stockholms kommun ska senast **den 5 maj 2027** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas. Skicka redogörelsen till **skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se**. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer 2026:3804 för granskningen i de handlingar som sänds in.

# Skolinspektionens bedömningar

## Rektorns ledning och samordning

### Lärarnas förutsättningar för att motverka och upptäcka vilseledande

Här har Skolinspektionen granskat rektorns arbete med att ge lärarna förutsättningar att arbeta för att utveckla sin bedömningspraktik samt deras möjligheter att samverka för att stärka beredskapen mot vilseledande. Skolinspektionen har även granskat rektorns erbjudan till lärarna om kompetensutveckling gällande vilseledande.

**Lärarnas förutsättningar att arbeta med sin bedömningspraktik för att motverka vilseledande**

Granskningen visar att lärarna till viss del har tid för att utveckla sin bedömningspraktik och att rektorns styrning för att lärarna ska arbeta för att motverka och upptäcka vilseledande vid bedömningssituationer är begränsad.

Av granskningen framgår att rektorn i begränsad utsträckning verkar för att lärarna inom ramen för sitt utvecklingsarbete inkluderar frågor som handlar om att motverka och upptäcka fusk och otillåten AI-användning. Enligt rektorn avsätter hen tid för kollegialt lärande inom ramen för veckans arbetstimmar. Vid olika möten och konferenser ingår då att diskutera likvärdighet, bedömning och svårigheter vid bedömningar vilket också inkluderar frågor om fusk. Lärarna uppger att de visserligen har haft viss tid att arbeta med dessa frågor på studiedagar och att lärare som undervisar i samma ämnen samplanerar och sambedömer. Det är dock inte tydligt från rektorn att lärarna ska prioritera frågor om vilseledande. Intervjuade lärare upplever att tiden ska räcka till mycket och säger att de får allt fler kurser att undervisa i och allt mindre planeringstid. Lärarna önskar att de hade mer tid att utveckla både undervisningen och bedömningspraktiken för att motverka och upptäcka fusk.

**Lärarnas förutsättningar att samverka för att stärka beredskapen mot vilseledande**

Granskningen visar att rektorn endast till viss del verkar för att det finns tid och forum för lärarna att regelbundet samverka på ett sätt som stärker deras beredskap att motverka och upptäcka fusk.

Av granskningen framgår att lärarna i begränsad utsträckning samverkar med varandra i syfte att stärka arbetet med att motverka och upptäcka vilseledande.

Rektorn uppger visserligen att lärarna pratar med varandra om bedömningar för att bli mer samstämmiga exempelvis i slutet av kurser, vid betygsättning och i samband med nationella prov. Av intervjuer med lärare framgår dock att de snarare gör detta mer löpande och på förekommen anledning än strukturellt och systematiskt som ett led i arbetet för att motverka och upptäcka fusk. Lärarna på naturbruksprogrammet säger att de har fått mer ämneslagstid där de skulle kunna prata om bedömning och diskutera fusk men enligt lärarna på samhällsvetenskapsprogrammet har rektorn inte riktat fokus mot frågan. I stället har andra frågor som införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan (Gy25) och hur lärarna ska agera vid pågående dödligt våld varit prioriterade områden för samverkan inom skolenheten.

**Rektorns erbjudan till lärarna om kompetensutveckling gällande vilseledande**

Granskningen visar att rektorn generellt skaffar sig kännedom om vilka behov lärarna har av kompetensutveckling. Rektorn verkar dock endast i begränsad utsträckning för att lärarna vid behov ska få möjlighet att utveckla sin kompetens gällande AI-användning och för att upptäcka och motverka vilseledande vid bedömningssituationer.

Av granskningen framgår att rektorn tar reda på vilka behov lärarna generellt har av kompetensutveckling och även till viss del mer specifikt kopplat till fusk och otillåten AI-användning. Rektorn uppger att de vid arbetsplatsträffar brukar diskutera frågor som varit utmanande och att de vid dessa tillfällen synliggör brister och behov av kompetensutveckling. Rektorn säger vidare att hen vid medarbetarsamtalen återkommande diskuterar frågan om lärarnas beredskap för att motverka och upptäcka fusk med AI-verktyg och deras behov av kompetensutveckling på området. Av dokumentation från huvudmannen som Skolinspektionen tagit del av framgår att rektorn därutöver skaffar sig kännedom om behov av kompetensutveckling vid lektionsbesök och i spontana samtal med elever samt i hanteringen av konkreta fuskärenden. Enligt rektorn har hen en god uppfattning om lärarnas kompetens och vilka behov som finns gällande AI-användning och att motverka och upptäcka fusk. Rektorn uppger att kompetensen varierar mycket mellan lärare och att detta är en fråga som de behöver arbeta mer med, vilket är en uppfattning som även intervjuade lärare delar.

Vidare framgår att rektorn i begränsad utsträckning erbjuder lärarna kompetensutvecklingsinsatser med koppling till arbetet för att motverka fusk. Rektorn säger att kompetensutveckling inom området främst handlar om att lärarna utbyter erfarenheter kollegialt och lär av varandra, då vissa lärare har större kompetens inom området medan andra har lägre. Enligt rektorn brukar huvudmannen erbjuda olika utvecklingsinsatser inom exempelvis AI, men deltagande i dessa bygger huvudsakligen på lärarnas eget intresse. Lärarna på naturbruksprogrammet berättar att de har haft en temadag och fått ta del av en föreläsning om generativ AI. Enligt lärarna hade denna ingen tydlig koppling till

fusk utan handlade mer generellt om hur alla kan använda AI som ett verktyg, underförstått även eleverna. Enligt lärarna på samhällsvetenskapsprogrammet gör skolan inga särskilda kompetensutvecklande insatser för att stärka arbetet med att motverka och upptäcka otillåten AI-användning. De insatser som förekommer handlar främst om enstaka fall som enskilda lärare gör på eget initiativ. En lärare berättar exempelvis att hen har deltagit på en internationell kurs som handlade om hur lärare kan använda AI som ett verktyg och nyttja det till sin fördel. Lärarna säger att de skulle behöva kompetensutveckling om fusk genom otillåten AI-användning eftersom alla kollegor inte är insatta i området och kompetensen främst beror på hur mycket läraren själv använder AI. Lärarna uppger även att de ser ett behov av mer kompetensutveckling generellt gällande AI eftersom de ser ett behov av att kunna ge bättre vägledning till eleverna i AI-användning.

## Samordnad information på skolan

Här har Skolinspektionen granskat rektorns arbete med att samordna information om betyg, rättigheter och skyldigheter på skolan och som inkluderar frågor om vilseledande. Skolinspektionen har även granskat rektorns arbete för att lärarna ska utgå från gemensamma förhållningssätt och att lärarna ska informera eleverna på skolan om vad som är tillåtet och inte i anslutning till bedömningstillfällen.

### Rektorns arbete med att samordna information om vilseledande på skolan

Granskningen visar att rektorn endast delvis verkar för att det på skolenheten finns samordnad information om betyg och elevernas rättigheter och skyldigheter inklusive information om frågor som handlar om vilseledande.

Av granskningen framgår att den information som finns på skolenheten om betyg, elevernas rättigheter och skyldigheter samt fusk vid bedömningssituationer inte är helt samordnad. Enligt lärarna har skolledningen bland annat tagit fram information om vilseledande samt en åtgärdstrappa som lärare ska använda både vid misstanke om fusk och i konkreta fusksituationer. Intervjuade lärare säger dock att de inte är helt säkra på var informationen finns, att den är svår att hitta och att den finns på flera ställen. Rektorn bekräftar lärarnas utsaga att det kan vara svårt att hitta rätt information om de inte känner till den exakta benämningen på dokumentet.

Av granskningen framgår också att den information som eleverna får om betyg, elevernas rättigheter och skyldigheter samt fusk vid bedömningssituationer inte är enhetlig. Enligt lärarna saknas exempelvis en samsyn gällande vad som är fusk och vad som är tillåtet gällande användningen AI, vilket i sin tur påverkar likvärdigheten i deras information till eleverna. Lärarna berättar vidare att de gör

anpassningar på både individ- och gruppnivå när de ger informationen till eleverna. Exempelvis finns det elever med särskilda behov som får informationen muntligt och i vissa elevgrupper där läraren ser att det finns tendenser till att fuska lägger läraren mer tid på att informera och prata om fusk. Elever som går första året får också mer utförlig information än äldre elever. Av intervjuer med såväl rektor som lärare och elever framgår dock att informationen som eleverna får inte är helt likvärdig vad gäller innehållet. Rektorn uppger exempelvis att det finns en variation i hur eleverna har fått information om AI-användning. Intervjuade elever säger att det skiljer sig åt mellan lärare vilken information de får om fusk och vissa lärare ger ingen information alls.

### Rektorns arbete för att lärarna ska utgå från gemensamma förhållningssätt

Granskningen visar att rektorn endast till viss del verkar för att lärarna konsekvent tillämpar gemensamma förhållningssätt gällande vilseledande och användning av generativ AI.

Det framgår av granskningen att lärarna i begränsad utsträckning tillämpar gemensamma förhållningssätt i arbetet för att motverka och upptäcka fusk. Rektorn uppger visserligen att de regelbundet har arbetsplatsträffar för hela kollegiet där de bland annat diskuterar frågan om fusk och att hen även skickar ut veckobrev till personalen där hen lyfter policys och riktlinjer. I intervjuer med lärare och elever framkommer dock att skolans riktlinjer inte fullt ut är förankrade i verksamheten. Enligt såväl rektorn som lärarna saknas en gemensam syn på vad som är fusk när eleverna använder AI och en bättre samsyn kring arbetet mot fusk skulle behövas. Rektorn berättar att skolan i nuläget inte har någon specifik AI-policy men att huvudmannen har en generell AI-policy och att det pågår ett lokalt arbete på skolenheten om sådant som rör fusk och otillåten AI-användning. Enligt rektorn behöver skolan förändra sitt sätt att arbeta och undervisa på och se tekniken som ett verktyg i lärandet och inte bara som ett redskap för fusk.

### Rektorns arbete för att lärarna ska informera eleverna om vad som gäller vid vilseledande

Granskningen visar att rektorn i viss mån verkar för att lärarna bedriver ett aktivt arbete i syfte att göra skolenhetens information om betyg och elevernas rättigheter och skyldigheter samt fusk känd för eleverna.

Av granskningen framgår att rektorn i viss utsträckning ser till att lärarna aktivt informerar eleverna om deras rättigheter och skyldigheter gällande fusk, dock inte när det kommer till användning av AI-verktyg. Av insänd dokumentation från huvudmannen framkommer att eleverna får information om skolans regler och riktlinjer vid flera tillfällen, såsom vid terminsstart, kurs- och ämnesstart samt kontinuerligt i undervisningen vid prov och uppgifter, vilket också bekräftas av intervjuade lärare. Enligt lärarna har dock den information om vilseledande som

skolledningen tagit fram ännu inte vid tiden för Skolinspektionens granskning bidragit till att skapa samsyn hos lärarna när det gäller vilken information eleverna ska få. Enligt lärarna på naturbruksprogrammet har rektorn inte tydliggjort när eleverna ska informeras. Detta ingår snarare implicit i lärarens uppdrag att informera eleverna löpande i undervisningen om fusk och hur deras kunskaper ska bedömas. Lärarna på samhällsvetenskapsprogrammet säger att rektorn ålägger dem att informera eleverna om skolans rutiner i alla tre årskurser i början av terminer och på mentorstid. De säger också att rektorn går igenom skolreglerna i introduktionen vid läsårets start och skickar hem dem i ett brev till eleverna. Enligt rektorn ska lärarna framför allt informera eleverna om skolans regler och riktlinjer gällande bland annat vilseledande under deras första år på skolan. Rektorn säger vidare att det finns en variation i hur eleverna har fått information om AI-användning och att detta till stor del beror på intresset hos aktuell lärare. Såväl rektorn som lärarna berättar att skolan har ett årshjul för mentorstiden som förtydligar när eleverna ska få information om vad och i detta ingår frågan om fusk. Av intervjuerna framgår dock att detta årshjul ännu inte har nått full effekt i verksamheten. Eleverna uppger exempelvis att de inte känner till några formella skolgemensamma regler om fusk och AI-användning utan att det mer handlar om informella regler. Enligt eleverna på naturbruksprogrammet har lärarna inte sagt åt dem vad som gäller utan de förväntas använda sitt sunda förnuft. Eleverna på samhällsvetenskapsprogrammet säger att lärarna inte har pratat så mycket om fusk eftersom eleverna vet att det inte är okej att fuska och att lärarna litar på eleverna. Eleverna berättar vidare att informationen varierar mycket mellan lärare och att de skulle behöva få mer information, särskilt när det gäller vad som är tillåtet och inte gällande AI-användning vid bedömningssituationer.

## Organisation och stöd i situationer när elever vilseleder

Här har Skolinspektionen granskat rektorns arbete för att det ska finnas gemensamma arbetssätt på skolenheten för att hantera vilseledande samt för att de gemensamma arbetssätten ska vara kända bland lärarna.

### Rektorns arbete för att det ska finnas gemensamma arbetssätt för att hantera vilseledande

Granskningen visar att rektorn endast till viss del verkar för att det finns gemensamma arbetssätt på skolenheten för hur personalen ska hantera situationer där elever försöker vilseleda. Rektorn ser dock till att de involverade får stöd i sådana situationer.

Det framgår av granskningen att det i skolreglerna finns en gemensam arbetsgång för hur rektorn och lärarna ska agera vid fusk. Såväl rektorn som lärarna uppger

att arbetsgången innefattar en åtgärdstrappa som lärare ska använda både vid misstanke om fusk och i konkreta fusksituationer. Lärarna på naturbruksprogrammet säger dock att de är osäkra på om alla lärare följer skolans arbetsgång och betonar att de har många elever med sociala svårigheter som är extra känsliga och därför behöver lärarna anpassa sitt agerande. Lärarna på samhällsvetenskapsprogrammet uppger att det visserligen finns en rutin men att arbetssätten inte är implementerade bland lärarna. Enligt intervjuade lärare hanterar lärarna på skolenheten fusk på olika sätt. Exempelvis tar vissa lärare ganska lätt på fusk och följer inte konsekvenstrappan. Även i elevintervjuer framkommer att lärare agerar olika i situationer av fusk. Intervjuade elever på naturbruksprogrammet berättar att varken mentorn eller rektorn blir involverad och att vårdnadshavare inte blir kontaktad av skolan. Lärarna på naturbruksprogrammet uppger dock att eleverna inte alltid har vetskap om hur lärarna hanterar fusk eftersom lärarna agerar efter lektionen. Eleverna på samhällvetenskapsprogrammet säger att de inte vet om hanteringen av fusk skiljer mellan lärare eftersom de inte har varit med om några sådana situationer.

Granskningen visar vidare att rektorn ser till att både lärare och elever får stöd i situationer av eventuellt fusk. Av såväl inkommen dokumentation från huvudmannen som av intervju med rektorn framgår att det finns stöd för lärarna att få vid behov. Rektorn berättar att information om fusk ofta snabbt når skolledningen och att de är tillgängliga och ser till att ge stöd där det finns oklarheter. Enligt rektorn är eleverna också bra på att ta kontakt med skolledningen när de vill diskutera situationer gällande fusk, till exempel om någon anser sig ha blivit oskyldigt anklagad. Vidare säger rektorn att skolsköterska och skolkurator kan kopplas in för att ge elever stöd vid behov.

### Rektorns arbete för att de gemensamma arbetssätten ska vara kända bland lärarna

Granskningen visar att rektorn till viss del verkar för att de gemensamma arbetssätten är kända bland lärarna.

Av granskningen framgår att rektorn delvis ser till att lärarna har kännedom om de gemensamma arbetssätten. Den nuvarande rektorn har vid tiden för Skolinspektionens granskning varit på skolenheten i ett och ett halvt år. I intervjuer med lärare framkommer att rektorn har inlett ett arbete med att styra upp arbetet mot fusk och bland annat formulerat gemensamma arbetssätt. I intervjuer med såväl lärare som elever framkommer dock att arbetssätten inte är förankrade i verksamheten och att lärare därför agerar olika i situationer av vilseledande. Lärarna berättar vidare att rektorn regelbundet informerar i veckobrevet om skolans rutiner vid fusk. Därvid håller rektorn en genomgång om detta med de nya lärarna på skolan. Rektorn uppger att alla nyanställda också får en mentor som informerar och ger stöd. Enligt rektorn är skolans lärare

införstådda i hur de ska hantera fusksituationer, både med och utan AI. Samtidigt uppger intervjuade lärare att de skulle behöva en större tydlighet kring vad som konkret förväntas av dem i situationer av vilseledande.

# Lärarnas beredskap och arbetssätt

## Utformning och uppföljning av bedömningssituationer och betygsunderlag

Här har Skolinspektionen granskat lärarnas arbete med att utforma bedömningssituationer för att motverka vilseledande samt lärarnas arbete för att utveckla sina bedömningssituationer.

### Lärarnas arbete med att utforma bedömningssituationer för att motverka vilseledande

Granskningen visar att lärarna arbetar medvetet med att utforma bedömningssituationer och betygsunderlag och att de i detta arbete gör avvägningar för att minska risken för fusk. Det skiljer dock mellan lärare i vilken mån de upplyser eleverna om vad som gäller vid fusk, inte minst beträffande otillåten AI-användning.

Av granskningen framgår att lärarna har god kontroll över bedömningssituationer inklusive gymnasiearbetet så att de bedömningsunderlag de inhämtar är tillförlitliga. I intervjuer med lärare framkommer att de huvudsakligen använder sig av examinationstillfällen där eleverna är på plats i skolan för att få tillförlitliga underlag för bedömning av elevernas kunskaper. Vid skriftliga provsituationer på plats i lektionssal får eleverna använda en låst provplattform eller penna och papper. Lärarna berättar att de har haft en del tekniska problem med den digitala provplattformen och att eleverna därför skriver allt fler analoga prov. Därvid examinerar lärarna numera eleverna muntligt i större utsträckning eftersom det då är svårare att fuska. Enligt såväl lärare som elever är de skriftliga arbetsuppgifter som eleverna arbetar med utanför lektionstid i huvudsak övningsuppgifter. Lärarna använder sådana uppgifter som ett sätt att checka av att elever har gjort en uppgift och att de hänger med i undervisningen men de är inte betygsgrundande. Vidare uppger lärarna att de tar in bedömningsunderlag på olika sätt för att säkerställa att bedömningen av elevernas kunskaper i slutändan blir korrekt. Lärarna använder också som strategi att skapa uppgifter med en personlig koppling till eleven, vilket de menar diskvalificerar AI som ett sätt att ta genvägar. Lärare som handleder gymnasiearbeten på samhällsvetenskapsprogrammet berättar därutöver att de noga följer elevernas arbetsprocess genom hela gymnasiearbetet för att säkerställa att eleverna exempelvis inte använder generativ AI för att skriva sina arbeten. Detta bekräftas

av eleverna på programmet som uppger att deras lärare är aktiv på lektionerna och kontinuerligt läser det eleverna skriver och kontrollerar de källor som eleverna hänvisar till. Lärare på naturbruksprogrammet berättar att gymnasiearbetet handlar om att eleverna ska arbeta som nyanställd personal en vecka och sedan reflektera över det genomförda arbetet och relatera till lagar och förordningar. Enligt lärarna är det svårt att fuska med detta upplägg eftersom gymnasiearbetet är praktiskt och bygger på det eleven själv har utfört och upplevt i en verksamhet.

Av granskningen framgår vidare att lärarna arbetar för att upplysa eleverna om vad som gäller vid fusk, men att den information eleverna får inte är helt likvärdig. Rektorn och lärarna uppger visserligen att eleverna får information om skolans regler och rutiner inklusive frågan om fusk bland annat vid läsårsstart och på mentorstiden samt att de flesta lärare även gör det löpande i undervisningen. Det framkommer dock i intervjuer med lärare att det skiljer mellan lärare hur frekvent de informerar eleverna. Det förekommer att lärare pratar om fusk på förekommen anledning snarare än regelbundet och rutinmässigt för att förebygga vilseledande, exempelvis med en specifik elev eller med en klass där det finns oklarheter om vad fusk är eller tendenser till fusk. Intervjuade elever berättar att de fick grundlig information om fusk det första året på skolan. Därefter har lärarna dock inte pratat så ofta om fusk och det varierar mellan lärare hur mycket information och vilken information eleverna får, särskilt gällande användningen av AI-verktyg. Eleverna säger vidare att de inte känner till att det finns några skolgemensamma regler om fusk och att det skulle vara bra om de fick mer information, särskilt om vad som är tillåtet och inte när de använder AI.

Granskningen visar att lärarna arbetar för att eleverna ska få förståelse för sitt eget ansvar kopplat till användandet av AI-verktyg. I intervjuer med lärare framkommer att lärare pratar med elever om källkritik och om att AI-verktyg inte garanterar att uppgifterna blir korrekta samt att eleverna i många fall får ett bättre resultat om de själva löser uppgiften i stället för att låta AI generera en text. På frågan om i vilken mån lärarna informerar eleverna om deras eget ansvar vid användning av AI-verktyg berättar lärarna på samhällsvetenskapsprogrammet att de pratar om hur det fungerar på universitetet och att den som fuskar eller använder AI-verktyg på otillåtet sätt riskerar att bli avstängd och återbetalningsskyldig till CSN. Intervjuade elever berättar att de är medvetna om att de själva får ta ansvar för att använda AI på ett sätt som är tillåtet vid uppgifter som ska redovisas. Samtidigt framgår av intervjuer med rektorn och lärarna att det finns ett behov av mer kunskap om AI-verktyg och en större samsyn mellan lärare på vilket sätt AI får användas i undervisningen, vilket i sin tur skulle underlätta för lärarna att förmedla till eleverna en förståelse för sitt eget ansvar kopplat till användandet av AI-verktyg.

**Lärarnas arbete för att utveckla sin bedömningspraktik**

Granskningen visar att lärarna följer upp bedömningssituationer och betygsunderlag för att utveckla sin bedömningspraktik och tar i detta arbete hänsyn till de risker som finns i syfte att motverka vilseledande. Utvecklingsarbetet för att hålla sig uppdaterad med teknikutvecklingen varierar dock mellan lärare.

Av granskningen framgår att lärarna följer upp hur ändamålsenliga bedömningsunderlag har varit och utvärderar olika skoluppgifter kopplat till hur bedömningen och betygsättning visat sig fungera. Intervjuade lärare säger att AI har gjort att de pratar mer om bedömning än tidigare och att de har varit tvungna att anpassa både undervisning och examinationsformer för att säkerställa tillförlitliga underlag. Exempelvis har lärarna fasat ut bedömningsgrundande inlämningsuppgifter. Lärarna brukar även numera komplettera skriftliga uppgifter med en muntlig examinationsuppgift samt utforma uppgifter så att de har personlig koppling till den enskilda eleven i syfte att minimera risken för fusk. Lärarna berättar vidare att de vid misstanke om fusk tar hjälp av varandra, exempelvis för att diskutera kvalitet och jämföra texter i olika ämnen så att de kan säkerställa en korrekt bedömning av det som elever har skrivit. I intervjuer med lärarna framkommer att deras bedömningspraktik genomgått förändringar under de senaste åren. För att motverka risken för att elever ska vilseleda använder lärarna numera huvudsakligen de kunskaper som eleverna uppvisar vid provtillfällen i lektionssalar som bedömningsunderlag. Lärarna har också utarbetat metoder för att i dessa situationer ytterligare reducera risken för vilseledande och arbetar kontinuerligt med att justera dessa utifrån att de uppmärksammar nya risker.

Av granskningen framgår att lärarna i varierad utsträckning arbetar kontinuerligt med att utveckla sina förmågor att göra riskbedömningar i relation till teknikutvecklingen och användningen av AI. Såväl rektorn som lärarna uppger att det finns en tydlig variation mellan lärare gällande den tekniska kompetensen kopplat till AI och att detta till stor del beror på det personliga intresset bland lärare. I intervjuerna framkommer att skolan inte har gjort några riktade kompetensutvecklande insatser om fusk. Kompetensutveckling på området sker i stället sporadiskt på den enskilde lärarens initiativ och handlar oftast om att lärare utbyter erfarenheter kollegialt. Rektorn uppger att det är en utmaning att eleverna ofta kan mer om tekniken än vad lärarna kan. Enligt rektorn finns det därför ett behov av mer kunskap och en samsyn bland lärarna gällande elevernas AI-användning kopplat till vilseledande.

## Upptäcka och hantera vilseledande

Här har Skolinspektionen granskat lärarnas beredskap för att upptäcka och hantera situationer där elever vilseleder.

### Lärarnas beredskap för att hantera situationer där elever vilseleder

Granskningen visar att lärarna generellt har en beredskap i form av strategier och arbetssätt för att upptäcka och hantera situationer där elever fuskar. Alla lärare tillämpar dock inte fullt ut de gemensamma arbetssätten.

Av granskningen framgår att lärarna arbetar för att ge eleverna kännedom om vilka konsekvenser fusk kan få. Enligt lärarna är det främst på mentorstiden som eleverna får information om konsekvenserna vid fusk, men de ger även informationen löpande i undervisningen och på förekommen anledning. I lärarintervju framkommer att någon lärare efter två fuskincidenter satte upp konsekvenstrappan på den vita tavlan i klassrummet som en påminnelse till eleverna. Eleverna bekräftar att mentorerna har gått igenom konsekvenser och åtgärder vid fusk på mentorstiden. Vidare framgår av elevintervjuer att de är väl medvetna om att provresultatet stryks om läraren konstaterar fusk och att det i förlängningen kan påverka deras betyg om de fuskar. Samtidigt säger eleverna att de skulle vilja att lärarna pratar mer om vad som händer om de fuskar. Exempelvis har inte alla elever fått information om att de kan bli avstängda vid fusk.

Det framgår av granskningen att lärarna använder olika strategier för att upptäcka fusk vid fysiska bedömningssituationer. Lärarna berättar att de på olika sätt säkrar upp provsituationer för att motverka fusk. Till exempel samlar lärarna in mobiltelefoner och hörlurar och säkerställer att eleverna tömmer sina bord. De flyttar även isär elevernas bänkar och går aktivt runt i provsalen för att kunna uppmärksamma vad som finns på elevernas dataskärmar. Enligt eleverna kan de ibland ha bestämda platser vid prov för att kompisar inte ska kunna sitta bredvid varandra och hjälpas åt och vissa elever placeras längre fram i salen för att läraren ska ha bättre kontroll över bedömningssituationen. Både lärare och elever berättar att den digitala provplattformen försvårar för eleverna att fuska, även om elever på naturbruksprogrammet uppger att det förekommer att elever ändå fuskar genom att ha med sig fusklappar eller titta på telefonen. I intervjuer med elever framkommer att lärarna generellt är uppmärksamma vid provsituationer även om det varierar hur aktiva lärare är när det gäller att gå runt i provsalen

Av granskningen framgår också att lärarna har arbetssätt för att motverka och upptäcka plagiat och bedöma risken för att elever tagit hjälp av AI-verktyg på ett otillåtet sätt för att generera innehåll till gymnasiearbetet eller andra uppgifter där eleverna arbetat utanför lektionstid. Såväl elever som lärare berättar att nästan all examination sker på plats i skolan. Dock förekommer undantag när

eleverna arbetar utanför lektionstid med uppgifter som lärarna använder som bedömningsunderlag, såsom gymnasiearbetet. Enligt intervjuade lärare är det ofta tydligt när eleverna har använt AI på ett otillåtet sätt eftersom lärarna är väl förtrogna med såväl elevernas kunskapsnivå som deras sätt att formulera sig i skrift och det märks även i de källor som eleverna refererar till. Därtill förekommer det att lärarna använder antiplagieringsverktyg för att upptäcka otillåten användning av AI-verktyg. Lärarna på naturbruksprogrammet uppger att de utformar uppgifterna med ett personligt perspektiv så att eleverna inte blir hjälpta av att använda AI, till exempel genom att eleverna ska beskriva och reflektera över processen i en praktisk uppgift som de själva har utfört. När det gäller gymnasiearbetet så berättar lärarna på samhällsvetenskapsprogrammet att eleverna främst skriver på plats i skolan, att de måste skriva i ett bestämt dokument och att läraren kontinuerligt läser elevernas texter för att upptäcka om eleverna har använt begrepp eller ord som de normalt inte använder. Enligt eleverna på programmet har läraren också extra noggrant gått igenom hur de ska göra när de källhänvisar i gymnasiearbetet.

Vidare framgår av granskningen att lärarna är särskilt uppmärksamma vid genomförandet av nationella prov för att minska riskerna för fusk. Enligt eleverna är rutinerna desamma som vid andra prov, men lärarna är strängare när det kommer till att lämna in mobiltelefoner och annan teknisk utrustning samt att de har mer koll på eleverna i klassrummet. Eleverna berättar också att lärarna är noggranna med att eleverna ska lämna in allt material när de är klara med det nationella provet så att de inte kan hjälpa en kompis efteråt. I intervjuer med lärare, elever och rektorn framgår att det är svårt att fuska på de nationella proven. Att eleverna skriver i den digitala provplattformen eller med papper och penna bidrar till att minska risken för vilseledande, även om risken inte elimineras helt. Enligt eleverna är det också svårt att fuska eftersom de inte vet om ämnet i förväg och då går det inte att skriva fusklappar. Såväl elever som rektorn uppger att eleverna tar de nationella proven på större allvar än vanliga prov. Enligt eleverna är det färre som tycker att det är värt att ta risken att fuska på de nationella proven eftersom de är så viktiga.

Av granskningen framgår därutöver att lärarna inte fullt ut tillämpar de gemensamma arbetssätten som finns på skolenheten för att hantera situationer av vilseledande. Enligt lärarna har rektorn inlett ett arbete med att skapa och implementera gemensamma arbetssätt men det saknas fortfarande delvis en samsyn gällande hanteringen av fusk. Som tidigare har framkommit i granskningen har detta fått till följd att lärare till viss del hanterar situationer av vilseledande på olika sätt.

# Identifierade utvecklingsområden

**Rektorn har inte säkerställt att lärarna har utrymme i form av tid och samverkan för att stärka beredskapen att motverka och upptäcka vilseledande**

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande del:

- Verka för att lärarna såväl enskilt som i samverkan med varandra har tid och förutsättningar att arbeta med att stärka sin beredskap i att motverka och upptäcka vilseledande.

I kommentarerna till Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning framhålls att rektorn har en central roll för lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Betygssättning bygger på att läraren har mandat att göra professionella bedömningar. För att sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper vid tiden för betygssättning behöver lärare ges förutsättningar att tillsammans med kollegor diskutera hur de kan analysera och värdera elevernas kunskaper, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer.[1]

Av granskningen framgår att lärarna generellt har tid att utveckla sin bedömningspraktik och att samverka i frågor som rör verksamheten. Rektorn ser dock i begränsad utsträckning till att lärarna inom ramen för detta även inkluderar frågor som handlar om att motverka och upptäcka fusk och otillåten AI-användning vid bedömningssituationer. Det framgår även att det saknas en systematik i hur lärarna ska samverka i frågor som rör skolans arbete för att motverka och upptäcka fusk. I den mån lärarna samverkar i dessa frågor sker det främst på förekommen anledning och inte systematiskt som ett led i arbetet för att motverka och upptäcka fusk. Att rektorn inte gett lärarna ett tydligare uppdrag att samverka kring dessa frågor kan minska deras förutsättningar att på ett återkommande och ändamålsenligt sätt hantera skolans utmaningar kopplat till vilseledande vid bedömningssituationer.

**Skolinspektionen rekommenderar** därför att rektorn verkar för att samtliga lärare har förutsättningar att mer kontinuerligt arbeta och samverka för att stärka sin beredskap att motverka och upptäcka fusk vid bedömningssituationer. Det handlar om att varje lärare har tid för att arbeta med att utveckla sin bedömningspraktik och i detta inkludera frågor om att motverka och upptäcka

[1] Skolverket (2025). *Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning.* Stockholm: Skolverket. SKOLFS 2022:417, s. 23.

fusk, exempelvis genom att beakta risker och göra avvägningar för att minska riskerna när de utformar bedömningssituationer och betygsunderlag. Det handlar även om att det finns tid och forum för lärarkollegiet att regelbundet samverka på ett sätt som stärker deras beredskap att motverka och upptäcka vilseledande, exempelvis i samband med att de arbetar med frågor som berör bedömning och betygssättning. Skolverket har material som kan användas i detta arbete: Från bedömningar till betyg - Skolverket[2].

**Rektorn erbjuder lärarna endast viss kompetensutveckling för att hantera fusk**

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att rektorn även behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande del:

- Ge lärarna utökade möjligheter att utveckla sin kompetens att motverka och upptäcka fusk och otillåten AI-användning vid bedömningssituationer.

Förordning om läroplan för gymnasieskolan anger att rektorn som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan, har ansvar för skolans resultat och har inom givna ramar ett särskilt ansvar bland annat för att lärare och annan personal får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap samt att lära av varandra för att utveckla utbildningen.[3]

Av granskningen framgår att rektorn generellt skaffar sig kännedom om lärarnas behov av kompetensutveckling. Det framgår dock att rektorn i mindre utsträckning erbjuder lärarna möjligheter att utveckla sin kompetens för att upptäcka och motverka fusk och otillåten AI-användning vid bedömningssituationer. Utan sådana möjligheter finns risk att lärarna inte har tillräckliga förutsättningar att stärka sin beredskap att hantera fusk som exempelvis sker med otillåten AI-användning, inte minst givet den snabba teknikutvecklingen.

**Skolinspektionen rekommenderar** därför att rektorn utökar lärarnas möjligheter att utveckla sin kompetens att upptäcka och motverka vilseledande som exempelvis sker med otillåten AI-användning. Det kan handla om generella insatser för alla lärare på skolan genom mer formell kompetensutveckling eller att skapa organisatoriska förutsättningar genom att avsätta tid till kollegiala diskussioner. Det kan också handla om mer riktade insatser på individnivå utifrån

---

[2] Skolverket (2025). *Från bedömningar till betyg.* < https://www.skolverket.se/prov-och bedomning/betyg/fran-bedomningar-till-betyg#Fuskochotillatnaverktyg >. Hämtad 2026 11-05.
[3] Lgy25, avsnitt 2.6 Rektorns ansvar

identifierade utvecklingsbehov hos lärarna, exempelvis till icke-legitimerade eller mindre erfarna lärare. Skolverket har material som kan användas i detta arbete: Från bedömningar till betyg - Skolverket.[4]

**Rektorn verkar i begränsad utsträckning för att det ska finnas samordnad information om vad som gäller vid fusk och otillåten AI-användning**

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att rektorn även behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande del:

- Verka för att det finns samordnad information om fusk vid bedömningssituationer, att lärarna utgår från gemensamma förhållnings- och arbetssätt samt att lärarna aktivt informerar eleverna om skolans förhållningssätt gällande fusk och otillåten AI-användning.

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor.[5] Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation.[6] Enligt skollagen ska det finnas skolregler för varje skolenhet. Reglerna ska innehålla skolgemensamma förhållningsregler som syftar till att upprätthålla trygghet och studiero. I skolreglerna ska det ingå en plan för konsekvenser vid överträdelser av reglerna. Rektorn ansvarar för att reglerna tas fram och beslutar om dem och att det på skolenheten finns gemensamma rutiner och förhållningssätt för arbetet med att upprätthålla reglerna. Skolreglerna ska förankras hos eleverna. Reglerna och hur de efterlevs ska regelbundet följas upp. Det ska även finnas ett förväntansdokument för varje skolenhet. Förväntansdokumentet ska bland annat innehålla information om innehållet i skolreglerna och om skolenhetens gemensamma rutiner och förhållningssätt i arbetet med att upprätthålla skolreglerna. Dokumentet får även innehålla annan information som är relevant för att förtydliga de ömsesidiga förväntningarna mellan skolan och eleverna respektive skolan och vårdnadshavarna. Rektorn ansvarar för att förväntansdokumentet tas fram. Elever och vårdnadshavare ska under varje läsår informeras om innehållet i förväntansdokumentet.[7] Skollagen anger att en rektor eller en huvudman har möjlighet att stänga av en elev som försöker vilseleda vid bedömningen av elevens kunskaper och måluppfyllelse i de frivilliga skolformerna.[8] Elevernas möjligheter att utöva inflytande på utbildningen och att ta ansvar för sina studieresultat förutsätter att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och

---

[4] Skolverket (2025). *Från bedömningar till betyg.* < https://www.skolverket.se/prov-och bedomning/betyg/fran-bedomningar-till-betyg#Fuskochotillatnaverktyg >. Hämtad 2026 11-05.
[5] 2 kap. 9 § skollagen
[6] 2 kap. 10 § skollagen
[7] 5 kap. 5-5b §§ skollagen
[8] 5 kap. 17 § skollagen

skyldigheter eleverna har.[9] Läroplanen för gymnasieskolan anger att alla som arbetar i skolan ska i skolans arbete med normer och värden uppmärksamma de möjligheter och risker som den ökande digitaliseringen medför. Därvid ska lärarna klargöra skolans normer och regler och hur dessa är en grund för arbetet och tillsammans med eleverna diskutera regler för arbetet och samvaron i gruppen.[10]

Av granskningen framgår att den information om betyg, elevernas rättigheter och skyldigheter samt om vad som räknas som fusk vid bedömningssituationer på skolenheten inte är helt samordnad och enhetlig. Rektorn har påbörjat insatser för att stärka skolenhetens arbete för att motverka, upptäcka och hantera vilseledande. Flera delar av arbetet är dock inte implementerat vid tiden för Skolinspektionens granskning. Detta medför att lärare har olika förhållningssätt i frågor som rör fusk och otillåten AI-användning vid bedömningssituationer. Vidare är den arbetsgång som ska gälla för att hantera fusk vid bedömningssituationer inte förankrad i verksamheten. Detta innebär att lärarna agerar olika vid sådana situationer. Rektorn har heller inte i tillräcklig utsträckning tydliggjort för lärarna att de ska informera eleverna om deras rättigheter och skyldigheter när det gäller fusk och användning av AI-verktyg. De elever Skolinspektionen intervjuat känner inte till att det finns några skolgemensamma regler om fusk. Eleverna önskar mer information om detta, särskilt om vad som är tillåtet och inte tillåtet gällande användning av AI-verktyg. Att skolans information varken är samordnad eller enhetlig försvårar för lärare att ge samlad information till eleverna om skolans arbete med att motverka fusk. Detta riskerar att leda till att eleverna inte möts av samma budskap, vilket i sin tur kan bidra till en osäkerhet eller otydliga förväntningar i skolans arbete med att motverka fusk och otillåten användning av AI-verktyg.

**Skolinspektionen rekommenderar** därför att rektorn verkar för att skolenhetens information om vilseledande är samordnad och enhetlig. Det kan till exempel handla om att skolans syn på vilseledande framgår av skolreglerna eller att muntlig information som eleverna får om vad som räknas som fusk och otillåten AI-användning är konsekvent. Det innefattar även att rektorn och lärarna har en samsyn, så lärarna har förutsättningar att agera konsekvent gentemot eleverna och att eleverna får likvärdig information. Rektorn behöver även se till att det finns gemensamma arbetssätt för hur rektorn och lärarna ska hantera situationer när elever försökt vilseleda och som är förankrade bland lärarna. Det kan exempelvis handla om en dokumenterad handlingsplan, men även om överenskomna tillvägagångssätt mellan rektorn och lärarna. Vidare behöver rektorn se till att lärarna också arbetar aktivt med att informera eleverna om deras rättigheter och skyldigheter gällande vilseledande och användning av AI-

[9] Lgy 25, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter
[10] Lgy25, Avsnitt 2.2 Normer och värden

verktyg samt tydliggöra vad som är tillåtet och inte. Det kan bland annat innebära att se till att lärarna upplyser om vad som gäller när det handlar om vilseledande i anslutning till bedömning och betygsättning, vilket de med fördel kan göra vid samordnande tillfällen. Det kan till exempel handla om att lärarna ger eleverna information under en introduktion vid utbildningens början, inför start av nya ämnen eller i samband med att eleverna formulerar mål för sina studier. Skolverket har material som kan användas i detta arbete: Från bedömningar till betyg - Skolverket[11].

**På Skolinspektionens vägnar**

X Marcus Rönnegard

Beslutsfattare
Signerat av: Marcus Rönnegard

X Victoria Malm

Föredragande
Signerat av: Victoria Malm

I handläggningen av ärendet har även utredarna Anders Haglund och Boa Drammeh medverkat.

[11] Skolverket (2025). *Från bedömningar till betyg.* < https://www.skolverket.se/prov-och bedomning/betyg/fran-bedomningar-till-betyg#Fuskochotillatnaverktyg >. Hämtad 2026 11-05.

# Bilaga 1: Granskningens utgångspunkter

## Granskningens syfte

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i gymnasieskolors arbete med och beredskap för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av måluppfyllelse och kunskaper.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Inom granskat område bedöms om verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

## Frågeställningar

**1. I vilken utsträckning leder och samordnar rektorn skolans arbete för att lärarna ska ha förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?**

Kvalitetskriterier:

- Förutsättningar för att motverka och upptäcka vilseledande
- Samordnad information på skolan
- Organisation och stöd i situationer när elever vilseleder

**2. I vilken utsträckning har lärarna beredskap och arbetssätt för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?**

Kvalitetskriterier:

- Utformning och uppföljning av bedömningssituationer och betygsunderlag
- Upptäcka och hantera vilseledande

# Bilaga 2: Granskningens genomförande

## Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen intervjuade elever och personal på Spånga Gymnasium den 22–24 september 2026. Intervjuerna genomfördes digitalt via länk av utredarna Victoria Malm och Boa Drammeh.

## Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av följande:

- två gruppintervjuer med totalt åtta elever som studerar gymnasieår två och tre på naturbruksprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet
- två gruppintervjuer med totalt åtta lärare som undervisar på naturbruksprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet
- en intervju med ansvarig rektor för skolenheten samt två biträdande rektorer
- dokument som Skolinspektionen begärt in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från de digitala intervjuerna och getts tillfälle att yttra sig.

De samlade iakttagelserna från alla verksamheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras våren 2027.

# Bilaga 3: Författningsstöd

## Skolinspektionen ska granska verksamheters kvalitet

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.[12]

## Betyg ska utgå från en bedömning av elevens kunskaper

I skollagen (2010:800) anges att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen). Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 § skollagen).

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor (2 kap. 9 § skollagen). Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation (2 kap. 10 § skollagen). I förordning (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (nedan Lgy25)[13] anges att rektorn, som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan, har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att lärare och annan personal får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap samt att lära av varandra för att utveckla utbildningen (Lgy25, avsnitt 2.6 Rektorns ansvar).

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen). Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas (3 kap. 16 § skollagen). Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper (15 kap. 24 § andra stycket skollagen).[14] Vid betygssättning i ett ämne

---

[12] 26 kap. 20 § skollagen (2010:800).
[13] Lgy25 gäller för utbildningar som påbörjas från och med 1 juli 2025. Se förordning (2024:662) om ändring i förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025 (benämns Lgy11).
[14] Se lag om ändring i skollagen (2010:800) SFS 2022:147. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. Äldre lydelse: Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för kursen och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper (SFS 2022:146).

på en nivå som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl (15 kap. 25 a § skollagen).[15] Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive ämne (Lgy25, avsnitt 2.5 Bedömning och betyg).[16]

I gymnasieskolan får huvudmannen eller rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om eleven med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av elevens måluppfyllelse och kunskaper (5 kap. 17 § första stycket 2 skollagen). En sådan åtgärd får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (5 kap. 6 § tredje stycket skollagen).

Elevernas möjligheter att utöva inflytande på utbildningen och att ta ansvar för sina studieresultat förutsätter att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har (Lgy 25, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter). Alla som arbetar i skolan ska i skolans arbete med normer och värden uppmärksamma de möjligheter och risker som den ökande digitaliseringen medför. Läraren ska klargöra skolans normer och regler och hur dessa är en grund för arbetet, och tillsammans med eleverna diskutera och utveckla regler för arbetet och samvaron i gruppen (Lgy25, avsnitt 2.2 Normer och värden).

---

[15] Se lag om ändring i skollagen (2010:800) SFS 2022:147. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. Äldre lydelse: Vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas.

[16] Äldre lydelse (Lgy11): Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive kurs (SKOLFS 2022:13).